

Domaći prijatelji

TAKO JE PRAV!

Čemu bi razsipavali denar tujcem, ko imate domačina strokovnjaka z največjo zalogo v Jugoslaviji, tako rekoč pred nosom! Ako se Vam aparat pokvari, ga prinesite k meni. V moji delavnici, ki je specializirana samo za popravljanje in montažo gramofonov, se vsi nedostatki **takoj** — med garancijsko dobo **celó zastonj** — in poceni popravijo

Pridite in oglejte si

mojo veletrgovino z gramofoni in ploščami, ki ni samo na papirju, marveč tudi v resnici velikanska in nad vse dobro založena z vsemi gramofonskimi predmeti!

PRINESITE SVOJE RABLJENE PLOŠČE V ZAMENO

Centrala za splošno gramofonijo

GRAMOFON A. RASBERGER, LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA št. 34

Telefon št. 3383

Zastopstvo tvornic: „Columbia“, „Elektrola“, „His Masters Voice“, „Odeon“, „Polydor“, „Viktor“

Zanesljivim osebam prodajam na lahke obroke.

Interesenti dobe cenike brezplačno!

„PROJA“ terpentinska krema daje usnju lep blesk ter ohranjuje usnje.

Kdor varčuje, uporablja edino „PROJA“ terpentinsko kremo!

Backin

Dr. Oetkerjev
pecilni prašek,
vanilinov sladkor,
puding, kreme in
kolači so najboljši!

Nova izdaja!
„Šolska knjiga“ (v
nemškem jeziku)
cena Din 15.—.

Dr. Oetkerjevi recepti:
Izdaja „P“, gratis,
„F“, ilustrirane
receptne knjige
(v nemškem jeziku),
ki jih dobite pri
svojem trgovcu, če
ne, pa direktno pri
tvrdki

Dr. A. OETKER,
d. z o. z., Maribor
Priložite Din 5.— v
znamkah.

Našim čitateljem!

«Vprašalni list» je doslej izpolnilo in poslalo precejšnje število naših čitateljev. Hvala jim! Ker bi pa radi do dobrega poznali želje naših naročnikov, prosimo vse tiste, ki doslej še niso odgovorili na stavljena vprašanja, da to čim hitreje store. («Vprašalni list» je na str. 188. 6./7. šte.) — V prihodnji številki razglasimo te odgovore.

Naročnina za reviji «Domači prijatelj» in «Naš obzor» je Din 60.—, polletno Din 31.—, četrtno Din 17.—. Naročnina samo za «Domačega prijatelja» je letno Din 40.—, polletno pa Din 21.—. Ameriški naročniki naj pošljejo v priporočenem pismu 2 dolarja. Posamezna številka stane Din 7.—. Izdajata konzorcija revij «Domači prijatelj» in «Naš obzor».

Odgovorna za izdajateljstvo in upravo Rija Podkrajšek, za uredništvo urednik Emil Podkrajšek.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič) — vsi v Ljubljani.

Uredništvo in uprava sta v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 13, pritl.

Vsebina 8. številke „Domačega prijatelja“.

Ivan Lah: «Li pomniš dni...» — Robert Louis Stevenson: Na planine. (Prev. A. D.) — Miran Jarc: Iz mladih pesmi. — Radivoj Peterlin-Petruška: In spet si tu... — Tiho: Dvogovor. — B. P.: Novi triumfi Lydie Wisiakove. — H. Smrekar: Mornar. — S. Š.: Hinko Smrekar. — Nekaj o grafoligiji. — Žena na mesecu. — Praktični nasveti.

Klišeje o Koroški na strani 212. in 213. je posodila Zveza za tujski promet v Celovcu.

Vsebina 8. številke „Našega obzora“.

Julij Nardin: Rešitelj. — Mravlje v Kongu. — N. K.: Odkritje smotke. (Po Evgenu Marsanu dr.Br.) — Nekaj o letalstvu. — Ivo Zor: Napake in pomanjkljivosti našega sporta. — E. Justin, akademični slikar grafik: Originalni lesorez. — Kadilo. — Kam gre zvezdna luč? — Besedišče. — Za razvedrilo in krepitev duha. — Vprašaj me kaj! — Uganke. — Šah.

Naslovna stran „Skopuh“ je delo akad. slikarja Henrika Smrekarja.

Svilene plašče, capes in

lahke volnene

obleke Vam

izdeluje najbolje

damski modni atelje

A. PAULIN

Kongresni trg št. 5

Ali ste že
poravnali
naročnino?

*Vaši barvasti čevlji bodo kakor novi,
ako jih barvate z Brauns,*

Vilbra
barvo za usnje!

*Tudi aktovke, kovčegi,
usnjati stoli itd. vse
izgleda kakor novo!*

*Dobiva se v vseh drogerijah ter
trgovinah z barvo in usnjem.*

*Tovarna barv
Viljem Brauns, Celje.*

**Vi mečete
denar
skozi
okno**

ako pred nakupom blaga za moške ali ženske obleke ne pregledate vzorce iz veletrgovine **STERMECKI** in se prepričate, da je izbira velkanska, kvaliteta najboljša in cene mnogo nižje kakor povsod drugod. Pišite še danes na veletrgovino

R. STERMECKI, Celje št. 83, Slov.

po vzorce od sukna, kamgarna in ševjota za moške obleke, modernih kasha, koverkot in volne za damske plašče, svile, etamina, delena, popelina in cefira za damske obleke, platna, šifona in razne druge manufakture, kateri se pošljejo vsakemu poštino prosto na ogled. Ilustrovani cenik z več tisoč slikami se pošlje na zahtevo vsakemu zastoj.

Tvornica kemičnih in farmacevtskih preparatov

Ph. Mr. J. Kolař, Ljubljana VII.

Priporoča cenjenemu občinstvu:

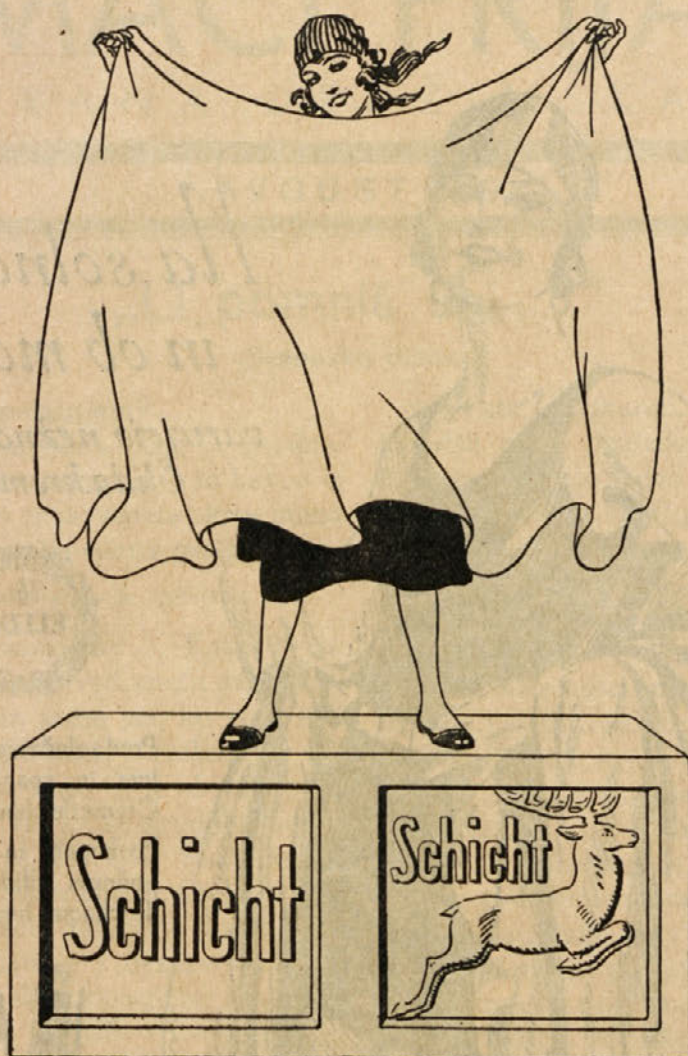
Ampyrogen proti glavobolu, neuralg. in revm. boleznim, ischiasu, živčnemu obolenju zob.

L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg šte. 15

DEŽNIKI

Na malo! Ustanovljeno leta 1839. Na veliko!

**Namakaj z „Žensko hvalo“!
Izpiraj z „Jelenjim milom“!**

**Potem bo perilo
brez najmanjše poškodbe,
brez truda,
ob največji varčnosti,
v najkrajšem času
res popolnoma čisto!**

SCHICHT

*Na solncu
in ob morju*

*varujejo nežno kožo
Elida kreme.*

Pred solnčanjem, kopanjem in spanjem-Elida Creme de chaque heure!

Po kopelji in vsak čas podnevi Elida Creme de chaque heure.

ELIDA

DOMAČI PRIJATELJ

ILUSTRIRANA DRUŽINSKA REVIIJA

LETO III.

AVGUST 1929.

ŠTEV. 8.

Ivan Lah:

„Li pomniš dni ...“

(Sezonsko pismo.)

li se še spominjam? ...

Tako nenadoma je predme stopilo to vprašnje in kakor iz daljav je zazvenela okrog mene ona otožnovdana pesem.

«Li pomniš dni, ko sva se še ljubila? ...»

Da, ali se še spominjam? ... Kako bi se ne. Sedeli ste v parku ob vodometu prav tam, kjer sem prejšnji dan sedel jaz, ko ste prišli mimo s tisto lepo črnooko, kratkokrilo deklico, ki se je igrala z žogo in je obstala pred menoj, kakor da ne ve, ali se spodobi metati žogo v obližju tujega človeka. Sedli ste na klop pod velikim kostanjem in čitali knjigo, ki vas je na videz zelo zanimala, kajti niste imeli časa razgovarjati se z deklico, ki Vam je parkrat prišla nekaj pošepetat na uho. Kako je bila ljubka v tistih trenutkih. Pogladili ste jo po laseh in poljubili na čelo, da je odhitela zopet po belem pesku, in žoga je veselo skakala okoli vodometa, dokler ni srečno padla vanj. Ah, nesreča! Kdo naj gre ponjo? Veselo je zaplavala in namesto h kraju se je zibala pod padajočimi leskečimi prameni proti središču. Deklica je stala preplašena, stezala bele ročice za njo — a žoga se je umikala. Stekla je k Vam, oznanila nezgodo.

«Žoga je v vodi.»

Ozrla se je k meni v vidni zadregi, kakor da ji je neprijetno zaradi njene nerodnosti — a opazila je takoj, da ima tuji gospod palico, in on bi lahko pomagal. Pošepetala Vam je zopet na uho. Dobro sem razumel njene besede:

«Prosiva gospoda, da ...»

A Vi ste jo pokarali, položili knjigo na klop in odšli z njo pogledat, kaj je z žogo. Res, žoga je bila zelo daleč in se je z nagajivo kometnostjo vrtela sredi padajočih pramenov in kipečih pen, kakor da je zadovoljna, da se more poigrati z njimi. Bila je to lepa slika, in jaz sem jo gledal z oslajajočo radostjo, kakor gledam vse, kar je lepega na svetu. Stali sta ob robu kamenite kotanje, gledali za žogo in ugibali, kaj bi ... ali bo žoga počasi sama priplavala zopet h kraju? Ali jo bodo vodni kolarji gnali vedno bolj proti središču? Ali bo vstal tuji gospod in prišel na pomoč, dokler bi jo bilo mogoče še s palico doseči? ... Koliko problemov zaradi male žoge ... A jaz sem gledal, kako se v vodi lepo zrcali dvoje krasnih ženskih postav, neznana dama v beli obleki in lepa deklica z rdečo pentljo v črnih laseh. Medtem je prišel slučajno mimo vrtnar z dolgimi grabljami in je mahoma razrešil vse težavne probleme. Potegnil je žogo iz njene nemirne kopeli in jo izročil deklici. Prejel je za plačilo Vaš nasmeh in ljubeznivo besedo ter odšel počasi z grabljami na ramah naprej po svojem delu. Deklica je bila užaljena, položila je žogo na klop, da se je sušila, in sedla zamišljeno poleg Vas. To je bila tretja lepa slika tega dne. Gledal sem jo v polni solnčni svetlobi, ki je odsevala od cvetočih parkov in zelenih drevoredov v belem središču okoli vodometa in sem užival z nasladi mamljivi prizor, ki mi je budil toliko radostnih misli.

Ali se spominjam? ...

Da ... In potem sta odšli počasi po stezi med parki, Vaš solnčnik je bil rožnordeč, in spremljal sem Vaju z očmi, dokler nista izginili za hotelom. Ali sem čakal, da se boste

ozrli? Da. Toda niti moja mala deklica se ni ozrla. Kdo bi se oziral po tujih ljudeh, ki ne poznajo kavalirstva. Bilo mi je žal, kajti samo vajina lepota me je zmotila, da sem pozabil, kaj bi bilo treba storiti... In drugi dan Vas ni bilo... A prišli ste pod večer, ko sem sedel na arkadi sredi dehtečih rož in užival samoto sanjajočega parka. Sedli ste na isto klop, kjer sem sedel prejšnji dan, in deklica se je spomnila name, kajti pošepetala Vam je to na uho, in Vi ste jo odgnali s tihim nasmehom in se ozrli okrog, ali ni kdo slišal njenega šepetanja. Nihče ni slišal, kajti park je bil skoraj prazen in družba je sedela v kavarni. Odprli ste knjigo in čitali, a deklica se je igrala z žogo, ki je letela vedno bolj proti arkadi, kjer so tako lepo dehtele rože. Končno je padla na stopnice, odbila se od stene in zletela v velikem loku nazaj, kar je bilo mali igralki v veliko veselje, kajti kdo naj se igra z njo, ako teta tako ljubi knjige, da vedno čita. Igrale so se torej z njo arkade in ji odbijale žogo, vse dotlej, dokler ni žoga priletela k meni pod klop... Kaj sedaj? Deklica je obstala še bolj preplašena nego prejšnji dan, ko ji je žoga padla v vodo. Ali naj gre sama ponjo tja pod klop, k tujemu gospodu, ki se ne zanima za igranje? ... Ali naj gre Vas vprašat za svet, kaj naj stori? Ali naj počaka, da ji vrže tuji gospod žogo nazaj? Ali bo zopet prišel vrtnar? Koliko problemov zaradi male žoge! Nekaj časa se je ozirala v negotovosti, kaj naj stori. Pobral sem žogo in sem jo vrgel nazaj. Veselo jo je ujela in vzkliknila od presenečenja, da ste se nehote ozrli na nju. Gledal sem Vas obdano od mladega cvetja, ki se je dvigalo za klopjo, »in rekel sem ti, da si roža rož...» Deklica je nadaljevala svojo igro in postajala čimdalje bolj zaupljiva: približala se je po stopnicah in mi dala znak, da mi bo vrgla žogo. Zanimala me je ta igra in sem ji prikimal; prostora je bilo dovolj in žoga je letela zdaj sem zdaj tja, kakor begajo včasih misli od ljudi do ljudi. Dolgo niste hoteli opaziti, kako dobro se zabavava, kajti veseli smeh deklice je polnil ves park naokoli — Vi pa niste dvignili glave, da bi bili videli najino veselje. Končno se je začul klic:

«Ada!»

Deklica je obstala, kakor da je storila kaj neprimerne.

«Teta kliče!» je rekla še vsa zasopljena od neprestanega beganja.

«Ali je teta stroga?»

«Ne.» (Hm, ta teta nima niti dvajset let!)

«Potem se ni treba bati, saj teta čita.»

«Če me pa kliče!» (Ali so vse tete sitne!)

«Vprašaj jo, kaj hoče!»

«Ne, moram k nji. Ali Vi ostanete še tukaj?»

«Ne vem.»

«Ako bo teta dovolila, pridem nazaj.»

«Dobro, prosi jo...»

«Če ne, se boste jutri zopet žogali z mano?»

«Mogoče, če se bom srečali.»

«Saj bom jaz rekla teti, naj gre z menoj v park.»

«Dobro!» (Takrat sem videl Vašo podobo in sanjal o ženi, o ženi, ki bi šla z menoj.)

To lepo zlato dete! Odhitela je k Vam in je morala poslušati opomine, da ni spodobno nadlegovati tuje ljudi v parku, da bi se igrali z otroki, in da sploh ni dostojno na tak način seznanjati se z neznanimi ljudmi... In potem sta odšli. Deklica se je še ozrla, privila se je k Vam, kakor da Vas prosi oprostjenja, potem pa sta izginjali počasi sredi cvetočih rožnih grmov. In jaz sem gledal za Vama in se smejal tihi sreči, ki je z vso lepoto ovijala moje večerne sanje.

Ali se spominjam? ...

Da.

In drugi dan sem šel zjutraj na Janino, da se naužijem svobodnega zraka in svetloslastne tišine, ki vlada po skrivnostnoopojnih gozdovih nad Slatino.

Takrat sta prišli nasproti po ozki stezi, na kateri ni bilo rešitve, in to ni bila majhna zadrega. Kajti najtežje je v življenju takrat, kadar se ljudje poznajo in se ne — poznajo. Takrat, pravimo, je nerodno, kajti, kako bi pozdravil, če nisi znan, in kako ne bi pozdravil, če si znan. A to je veljalo samo za nju, ki sva bila človeka iz družbe, in družba ima svoje predpise — srce pa je jetnik, ki živi v ječi človeka in sanja svobodno.

Deklica se je obrnila in rekla:

«Glej teta, oni gospod!...»

Hotel ste jo pokarati za to besedo, ki je še povečala zmešnjavo. Toda pot je bila samo ena in neizogibna — morala sva iti drug proti

drugemu. In meni je bilo ljubo, da je bilo to tu v tem tihem, velikem, širokem, prostornem in svobodnem gozdu. Pozdravil sem in s tem razreši sebe in Vas tesnobe, ki je v tem trenutku zavladata nad nami, kakor da nas hoče zadušiti sredi tega lepega, velikega, visokega dne. Nasmehnili ste se z iskrenostjo, ki me je mahoma osvobodila vseh predsodkov. Tudi deklica je spoznala takoj, da se je zgodilo nekaj veselega, kajti vzdiknila je:

«Zdaj se bom pa smela igrati žogo z Vami.»

«Da, da...»

In potem smo začeli razgovor. Ne vem, o čem. Morda o vremenu, o gozdu, o Slatini, o gostih... Zvedel sem, da ste prišli le na nekaj dni k svoji sestri... Nekaj dni! Prišli smo do samotne lesene mize in klopi. Tam počivajo zgodaj zjutraj sprehajalci. Zdaj je bilo v gozdu prazno in sedli smo. Knjiga, ki ste jo čitali, je bil Ibsenov «Brand». Tudi jaz sem ga ljubil ob časih, ko sem reševal vprašanje vsečloveka. Prometej — Faust — Brand — Zarathustra! Vabili so me tako, da sem se hotel poglobiti v dno njihovih problemov, ki skrivajo v sebi najglobljo uganko človeštva. Videl sem takoj, da je bila upravičena slutnja, ki me je gnala za Vami. Sedeli smo pri mizi, na mizi je ležal «Brand», in razgovor se je razvijal tako sam po sebi — o življenju, človeku — sreči — samoti... Da, o samoti... Takrat nama je zastajala beseda, in šele tedaj smo opazili, da je solnce že visoko v zenitu in da je čas iti domov.

Ali se spominjam?...

Da...

In potem tisti kratki dnevi, tisti večeri... In debate, večne debate, ki se jim je upiralo srce, kjer ni prišlo do besede... «Vse ali nič,» pravi Brand. In to je bilo Vaše geslo. Vse ali nič!... Da, vse, vse, vse... Toda življenje je strašna sfiga, ki čuva v svoji notranjosti vse aksiome. Vse ali nič, da, to je deviza srca. Srce ne pozna polovičarstva. S tem se more zadovoljiti suha pamet ali trezen premislek. Srce ne. Srce zahteva vse, vse — ali nič. Ne nič!... Ne, to je smrt — vse, to je življenje! Vse, vse, vse! Takrat sem videl Branda visokega, vznesenega, kako je stopal pred množico in se dvigal vedno više — više... Šel je na goro in je vabil in klical množico za seboj. Množica pa mu ni mogla slediti. Samo človek, veliki človek,

vsečlovek se more povzpeti do vrha — masa se utruja na poti in obleži v dolini. In oni, ki hodi pred njo in se dviga in jo vabi za seboj, naenkrat spozna, da je sam, sam brez ljudi... O sveta samota, zdi se ti, da si se dvignil v nadčloveštvo, a tam doli je ostalo življenje... Da, v srcu je vsak človek Brand in vsak nosi v sebi njegovo veliko besedo: vse ali nič... Toda mi smo Prometeji, privezani na kavelj kaško skalo...

Tako smo razrešavali ta vprašanja v tistih dneh, ko so okoli nas šumeli mogočni slatinski gozdovi in so bile vse stezice obdane od dehtenčega cvetja, ko so ptički peli nad nami na vejah in se metulji zibali v lahnih poletih nad cvetlicami. Pred nama je ležal Brand in okoli nju je skakljala najina črnooka, rdečekрила deklica z rdečo pentljo v črnih laseh, in žoga je nagajivo udarjala od vseh strani v najine razgovore...

Ali se spominjam?...

O, da...

Nekoč smo se vračali — bil je to tretji večer — mimo neke vile že precej pozno v mraku proti domu. Zakasnili smo se bili, kajti Brandov problem je bil še vedno nerazrešen, in ob takih prilikah se nama je zdelo, da mora priti v življenju vedno neka višja sila, ki razrešuje nerazrešljive probleme. Zaslišali smo igro na klavir in nato ženski glas... Obstali smo. Pevka je bila Rusinja.

«Li pomniš dni, ko sva se še ljubila...» Pesem nju je opajala. Stala sva ozko vstric, da so se nehote ujele najine roke. Deklica se je stisnila k nama in poslušala.

«Teta, kaj poje?...»

Bil je težek trenutek. Iztrgali ste se in odšli naprej...

«Jutri odidem...»

«Še en dan...»

«Na svidenje!»

«Ali ne bi danes prišli v park — na zadnji večer...»

«Ni mogoče...»

Tisti večer, tisti otožni, prazni, dolgočasni večer brez Vas...

Ali se spominjam?

Da. Hodil sem po parku in tam iz one vile je odmevala v noč obupna samotna pesem.

«Li pomniš dni, ko sva se še ljubila?»... Ali niso morebiti tudi drugi ljudje hodili tako in

reševali probleme, dokler jih ni zgrabilo življenje z vso svojo silo in jih opojilo v slasti in strasti, da jih je odrešilo samote. O, pesem, poj in opoji me, da premagam visokost misli, da omahnem in padem, da ljubim brez misli — blazno, resnično, človeško...

To je bila tista globoka temna noč, ko sem sedel v parku pred vilo in čakal, da vas pokliče višja sila na vrt. Videl sem sence za zastori, slišal glasove ljudi, čakal, da je vse utihnilo, čakal, da zmaga življenje nad modrostjo.

Vse ali nič...

Ali se spominjam?

Da.

In drugi dan je bilo slovo. Prinesel sem Vam Kettejeve poezije. Bile so Vam neznane, ker v sosedni deželi malo poznajo slovenske pesnike, prav tako, kakor mi njihove. Zapisal sem Vam misel, ki me je obletavala v tisti noči:

«Vse ali nič, da, to je vprašanje, ki se krog njega življenje vrti, dokler naposled ne pride

spoznanje, da se nazadnje vse v — nič spremeni...

Začudili ste se lepo Kettejevih pesmi in ponavljali verze iz njih tako lepo zveneče.

«V tiho samoto se krađejo, lijejo...»

Ko smo se vračali iz gozda, je bilo zopet temno po parku in iz vile je odmevala pesem.

«Li pomniš dni...»

Tesen molk je ležal na najinih srcih. Med tolikimi velikimi, lepimi in resničnimi besedami si nisva rekla tiste najlepše, največje in najresničnejše...

Drugi dan ste se odpeljali.

In zdaj po letih, ko je deklica že velika — srečal sem jo zadnjič in sem jo koj spoznal — pride nenadoma Vaše pismo s tem težkim vprašanjem: Ali se še spominjate? ... In zdi se mi, da vidim Branda, kako stopa navzgor, sam s svojim velikim klicem: vse ali nič — in od nekod odmeva zamišljeno otožna pesem o lepih dneh.

Robert Louis Stevenson:

Na planine.

Na planine, na deželo,
kjer je starcem vedro rožno čelo
in mladenkam zalim
mir v očeh;

koder sredi blažene tišine
vedno se razlega čez višine
ljubko nje na pesem
pa nje smeh.

Da na rujne vrnem se gorice,
ki jih čarajo neštete ptice.

Tam bleste se lazi
samih bilk.

Ko v milijonskih barvah dan ugaša
in nebroj planetov noč prinaša,
glej v globeli polno
zvezd-voetilk!

O da spim, se zdramim tam in tavam,
da z naslado mirno zrak odihavam,
z molkom in zamikom
ves zastrl!

Glej, ondod po cvetju, v zelenjavi
vsak čas krepko gibanje se javi,
vetri in potoki,

Žitje, Smrt.

Prev. A. D.

Miran Jarc:

Iz mladih pesmi.

Večerno zvonjenje prek streh je priplulo do mene.

O, kdaj mi bo duša molila pretehi: ave...

Trudno se vzpenjajo misli v nebeške daljave,
ali zanje ni zvezde nobene, nobene.

Rad. Peterlin-Petruška:

In spet si tu...

In spet si tu, presladka vesna,
spet v solncu koplješ hrib in gaj,
in celica je moja tesna
odprla vrata na stežaj.
In moja duša dobre volje
in srečna vsa v prostost hiti
in breg in dol in gozd in polje
objeti hkrati hrepeni.

Tiho:

Dvogovor.

Ko ti bi slutila,
ko ti bi vedela,
kako sem jaz ves tvoj!
In ti? Si ti moja?
«Da, da — vsa tvoja, vsa!»

Novi triumfi Lydije Wisiakove

Ko se je lani poslovila od nas prva slovenska balerina Lydija Wisiakova skupno z Vaclavom Vlčkom, so vsi ljubitelji plesne umetnosti močno obžalovali odhod te naše mlade umetnice. Zasledovali smo njeno umetniško delovanje in moramo reči, da take časti in slave, ki je bila deležna v tujini naša Lydija, ni dosegla doslej še nobena Slovenka. Največ častnih priznanj odličnih kritikov pa je prejela Wisiakova s svojim nastopom v «Prodani nevesti», ki se je prvič uprizorila v pariški Operi Comique, kjer je Lydija angažirana kot prva plesalka. Z zanimanjem smo čitali te ocene, ki jih je bilo, kolikor jih je nam prišlo v roke, 180 v različnih svetovnih listih in revijah.

Pretekli mesec se je Lydija Wisiakova na povabilo obeh ravnateljev Opere Comique udeležila s prvimi solisti pariške opere turneje po Češko-Slovaški, ki je sijajno uspela.

Ko je Lydija te dni prišla domov na oddih, je našemu sotrudniku, ki jo je obiskal, popisala to turnejo takole:

«Na kolodvoru v Pragi so nas sprejeli zastopniki zunanega in prosvetnega ministrstva, zastopniki mestne občine in drugi funkcionarji, ravnatelj Narodnega gledališča g. Safanovič pa je tolmačil dobrodošlice. V posebnem salonu kolodvora so nas sprejele dame v narodnih nošah, ki so ponudile francoskim gostom po slovanskem običaju kruha in soli, pred kolodvorom pa nas je pozdravilo toliko občinstva, da so bili Francozi ob takem sprejemu kar ginjeni. Za bivališče so nam odkazali luksuzni hotel «Ambassador» na Vavlskem trgu. Drugi dan smo imeli izkušnjo. Režijo je vodil sam ravnatelj Opere Comique g. Ricou, ki je odklonil moderno «Prodano nevesto» in odločil, da se predvaja tradicionalno, kakor so jo igrali v Pragi pred vojno. Zato je bilo navdušenje med domačini še večje. Uspeh premijere, ki se je udeležil tudi predsednik Masaryk in vsi ministri, je bil sijajen. Na oder smo dobili poln vrt cvetja. Po tretjem dejanju so morali

zastor štiri in dvajsetkrat dvigniti. Pri izhodu nas je čakalo sila ljudstva, spominski podpisi so nas zadržali več ko eno uro. Zunanji minister g. Beneš nas je povabil v «Družabni klub» na souper, ki se ga je udeležila elita

Primabalerina Lydija Wisiakova.

češkoslovaške republike. Potem smo si ogledali Prago, magistrat, kjer je bil sprejem, grobove-Smetane, Dvořák in Fibicha in pa «Gaeden Party» na Zbraslavi. Solisti Narodnega gledališča so nam pripravili kosilo. Po drugi predstavi nas je povabil na souper francoski mini-

ster g. Charles Roux, na obed pa predsednik Škodovih zavodov g. ing. Havranek. Predsednik Živinostenske banke g. Preis nam je priredil banket, tretji dan pa nas je povabil v svojo vilo zunanji minister g. Beneš na intimno kosilo.

Z avtomobilom smo se potem peljali v Plzen, kjer nas niso sprejeli nič manj slavnostno kakor v Pragi, tudi pri predstavi je bilo tako navdušenje, da ga je težko popisati. Banket so nam pripravili v Meščanski besedi. Drugi dan smo si ogledali svetovnoznane plzenske pivovarne, kjer so nas tudi povabili na kosilo.

Zatem smo se odpeljali v Brno, kjer so nas poleg drugih predstavnikov sprejeli tudi slovenski visokošolci. Rečem Vam, bila sem jih zelo vesela in vsa srečna, da so se me spomnili. Kakor v Pragi in Plzni, tudi v Brnu ni bilo navdušenju ne konca ne kraja. Po ogledu vojnih poljan pri Slakovcu in drugih znamenitosti smo se morali s težkim srcem posloviti od gostoljubnih in prijaznih slovanskih bratov.

Morda sem v tej naglici marsikaj pozabila. Imam sicer še polno osebnih vtiskov in doživljajev, ki pa naj ostanejo intimni in skriti v mojem srcu. Pripomniti pa moram še, da je bila središče vse slave in ovacij lepa in ljubezniva soproga češkega ministra v Parizu gospa Osuska, ki je bila glavna inicijatorica in organizatorica prve češke opere v Parizu in propagatorica turneje Opere Comique po Češkoslovaški. Bilo je to prvič, ko je šlo češko delo v francoskem jeziku preko odra Narodnega divadla v Pragi in tudi preko odra Državne Opere Comique v Parizu.

«Ali ste ostali, ko ste odšli iz Ljubljane, ves čas v Parizu?»

«V Parizu sem bila stalno do februarja, potem sem gostovala poldrugi mesec v Belgiji, ki sem jo vso prepotovala, mesec dni sem bila v Strassbourgu, in sedaj, kakor sem že zgoraj povedala, na turneji po Češkoslovaški. V Parizu sem nastopala razen v Operi Comique tudi na raznih soarejeh, zlasti v «Cerle Interalieer», ki je klub francoske in tuje aristokracije.»

«Kakšni pa so Vaši osebni doživljaji in spomini na preteklo sezijo?»

«Spominov imam toliko, da kar ne vem, kaj bi Vam najprej povedala. Morda to, da v pariških gledališčih

ne sprejemajo umetniki cvetja na odru, ampak v svoji garderobi, ali to, da sta mi ravnatelj Opere Comique ob premijeri «Prodane neveste» želela uspeha na odru z besedo «m...», da mi je sporočil posebne čestitke general Petain, da sem prejela lepa darila od 14 hrvatskih in srbskih žurnalistov, da sem izvajala tradicijsalni «reverans», ko sem bila predstavljena belgijskemu princu Charlesu, ki se je po daljšem pogovoru zanimal tudi za naše planine, za naš sport in za našo umetnost. Ali naj Vam pripovedujem o tem, kako sem v tujini pogosto obiskovala cerkve in da se nisem mogla nadeviti katedrali v Strassbourgu, ali o posečanju simfoničnih koncertov v Parizu, ali o govorečem filmu, ali o raznih oficijelnih in neoficijelnih posetih, ali o tem, da sem bila velikokrat trudna od podpisovanja svojih fotografij, ki sem jih morala dajati v spomin ljubiteljem plesne umetnosti. Ali naj Vam morda pripovedujem o tem, koliko truda, neumornega dela in samozatajevanja je bilo treba, da sem izoblikovala svoje zmožnosti do sedanje višine. Kakor vidite, imam vse polno lepih in žalostnih spominov, toda bolje je, da jih obdržim zase.»

«Kakšni so Vaši načrti za bodočnost?»

«Za to sezono sem sprejela angažman ravnateljstva Opere Comique v Parizu kot prva plesalka, ki sem ga seveda brez pomisleka sprejela. Ravnatelja Opere Comique sta me še posebej opozorila na to, da na državno opero načeloma ne angažirajo tujcev, ampak jim samo dovolje, da gostujejo. Zato se tembolj zavedam, da je ta angažman zame zelo laskavo odlikovanje in se že danes veselim na delo, ki me čaka v tem gledališču. Moji prvi nastopi bodo v «Lakme», «Mignon», «Carmen» itd. Seveda je na Operi Comique angažiran tudi gospod Vlček, ki pa odpotuje po sezoni najbrže v New York, kamor je povabljen kot predavatelj o moderni plesni umetnosti.»

Tako je pripovedovala Lydija našemu sotrudniku. Iz vseh njenih besed se vidi skromnost značaja, v njej ni nič visokoletečega, in kakor je podoba, se niti prav ne zaveda, da je dosegla s svojo plesno umetnostjo svetovne sloves, kar pričajo ocene strogih inozemskih kritikov, ki so izšle v 180 svetovnih listih. Lydija je dosegla v tujini veliko slavo, o kateri pa ve le ožji krog njenih znancev in prijateljev. Navzlic vsem svojim velikim uspehom pa je ostala Lydija preprosta Slovenka.

Kranj.

Naše lepe kopalke

Levi sliki:

zgoraj: ga. N. M.

spodaj: gdčna. Z. P.

Desni sliki:

zgoraj: gdčna. D. P.

spodaj: gdčna. B. H.

Medvedji dol.

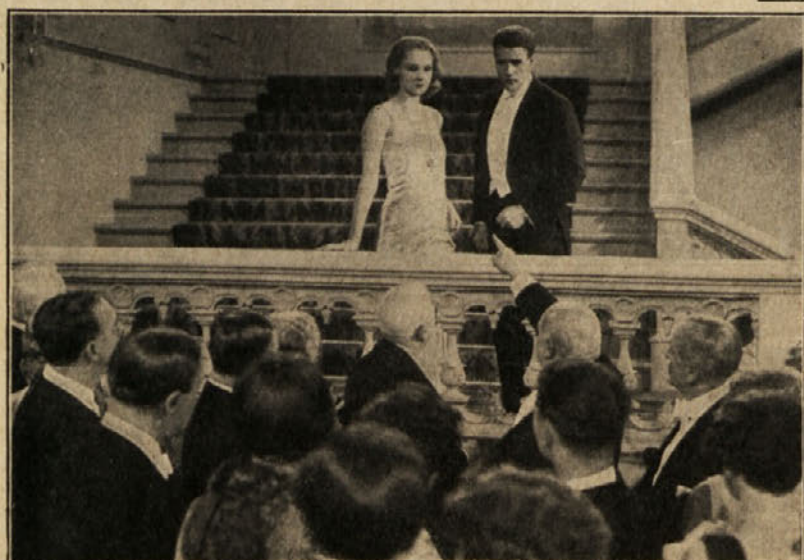
Pogled z zdraviliške terase v Vrbi na veslarsko regato.

Faško jezero.

Na Križki steni.

Desni sliki:

zgoraj: Dekle iz Valencije
spodaj: Lepa ga. A. S.

Levi sliki:

Iz filma „Škandal v
Baden-Badnu“

zgoraj: Lilly Alexandra
spodaj: Brigita Helm
in Henry Stuart

H. Smrekar:

Mornar.

Prebrodil širna sem morja,
prehodil sem dežele bajne,
spoznaval sem življenja tajne,
okušal sem sveta gorja.
Zdaj vozil z varno sem roko,
zdaj brod prepuščal sem vetrovom
na milost, jezo vsem bogovom —
izzival divje sem pekló.
Strašil me ni ne blisk ne tresk —
moj vrisk in smeh je bil odgovor.
Pometal v morje sem svoj tovor —
ne mami mene zlata blesk.

Miru srce mi ne pozna
in ne želi si še pokoja,
želi viharjev si in boja,
naj morje vzburja se do dna.
In kadar brod v pristan vesla,
srce ob srcu komaj se ogreje,
dekletu komaj se nasmeje —
že spel razgrne jadra vsa,

„Oj z bogom, draga deklica!
Bog ve, da ljubim te brez meje,
a veter baš ugoden veje —
srce miru mi ne pozna.“
Bom vendar stalno kdaj pristal?...
Se grel z ženico pri pečici,
in roka mirna bo v ročici,
oj, v sreči čisti ko kristal?
„Ni zate sreča mirna ta —
in v sanjah praznih ne budali!
Ko brod razbije se ob skali,
počival boš na dnu morja!“

S. Š.:

Hinko Smrekar

Pri premišljevanju o razvoju slovenske umetnosti od prve razstave v Mestnem Domu do danes opazimo, da sta šli dve glavni panogi slikarske umetnosti, barvna in črno-bela umetnost, vsaka svojo ločeno pot. Med slikarji so stali od začetka sem na najvidnejšem mestu naši barvni mojstri. Njih gesla, njih manire, njih programi so vžigali občinstvo, so dajali snovi razpravam v javnih glasilih, vabili kupce in našli dokaj moralne in večkrat tudi materialne podpore pri javnih oblastih in končno tudi pri vodstvih umetniških zbirk. Zastopniki črno-bele umetnosti so pa vedno stali več ali manj ne-

komete na nočnem firmamentu starejše dobe —, bi morda ta razlika ne bila tako občutna. A široki način slikanja z lopatico, izključevanje vsakršnih malenkosti iz slik itd. so bili v tako rezkem nasprotju z vestnostjo in natančnostjo opazovanja vsake podrobnosti iz narave, ki je potrebna risarju, ilustratorju in grafiku sploh, da ni čudno, če so samorisarji tako rekoč podlegli v neenaki borbi s samoslikarji. Najmanj primerno mesto za to sicer tiho in morda neopaženo borbo so bili veliki razstavní prostori, ki so silili ljudi h gledanju slik iz daljave in k občudovanju samo najvidnejših barvnih kaskad.

In vendar, poleg teh slikarjev je sicer tiho in brez velikega reklamnega aparata vzrasla četica naših risarjev, med katerimi zavzema eno najsvetlejših mest Hinko Smrekar.

Daleč od vsakega modnega gesla, daleč od vsake šole (v širšem pomenu te besede), kljubujoč vsem naukom kratkovidnih učiteljev in tovarišev, sledeč samo svojemu od narave podarjenemu samosvojemu izrazitemu talentu, je vzraslo v nepognojni grudi drevo njegove umetnosti. Samosvoj po svojem naturelu, samosvoj po svojem temperamentu je stopil Smrekar na zanj resnično trnjevo pot oblikujočega umetnika, po kateri hodi še danes. A danes ne več kot skromen začetnik v plahih

Studija.

opaženi ob strani, kar bi moglo vzbuditi v marsikom mnenje o njih manjvrednosti... Ta vidna razlika je privedla več naših slikarjev do tega, da so popolnoma opustili risarsko in grafično udejstvovanje, čeprav se je vsakdo izmed njih v mlajših letih poizkušal v njem. Morda je odločeval pri tem še drug moment. Zdi se mi namreč, da je zahtevala subtilnejša umetnost risanja večjo poglobitev v detajle kakor pa novi način slikanja, ki je bil prišel iz monakovskih šol v našo domovino. Ko bi bil razvoj naše zavednoslovenske umetnosti starejši — brate Šubice moremo smatrati pač le za svetle

Studija.

Studija.

Izviren lesorez.

Kes.

dvomih, ali bo smel kdaj drugovati tistim, ki so ob začetku njegove poti visoko dvigali prapor slovenske umetnosti, pač pa kot zrel in splošno v javnosti priznan umetnik, ki ve, da si je izbral edino pravo pot, čeprav ta pot še vedno ni — asfaltirana!

Smrekarjevo več ko 25letno umetniško delovanje je bilo izredno plodovito. Le v obširni monografiji bi bilo mogoče s pomočjo velikega števila reprodukcij pokazati razvoj tega delovanja. Taka monografija bi nam pokazala Smrekarja kot samobitnega tvorca, ki je od začetka ubral svojo pot, narekovano po prirojenem instinktu, neglede na vse mogoče vplive s te ali one strani. Sodobna kritika — kakor je naravno — še ne more prodreti pri opisovanju dela naših umetnikov do pravega jedra. Močni vpliv mode je zastrl marsikomu jasni pogled do bistva umetnosti, iz česar izvira v ocenah znano naštevavanje stilskih posebnosti umetniških del. A kaj je po magano, če klasificiram umetnika kot neoimpresionista, drugega zopet kot ekspresionista? Ali je mogoče iz te zgolj zunanje označbe, rekel bi, iz te obleke delati sklepe o umetniški notranji vrednosti umotvorov? Če se more pri Smrekarju govoriti o kakem stilu, je mogoče njegovo smer označiti samo kot individualizem. Toda tudi to je beseda, ki nič ne pove, če se ne moremo poglobiti v njegovo delo. To delo bomo pa morda najbolje razumeli, če spremimo Smrekarja nekoliko po poti njegovega življenja.

Hinko je bil že srednješolec popularen — v krogu svojih šolskih tovarišev. Pod klopjo so si podajali karikature strogega profesorja, ki je, nič hudega sluteč, predaval pri katedru. Seveda je bilo to početje nevarno, in enkrat se je celo zgodilo, da bi bil Smrekar skoro izključen z gimnazije. Prišel je vendar do mature, ki jo je s svojo prirojeno splošno nadarjenostjo igrave napravil. Takrat je stal pred vprašanjem: Kam sedaj? Le en poklic ga je zanimal, a to je bil seve slikarski. Kako bi se pa mogel sin postreščka posvetiti brez sredstev umetniškim študijam, to je bila že takrat nerazrešljiva uganka. Ni mu ostalo drugega kakor

potegovati se za Knafljevo stipendijo in se imatrikulirati na juridični fakulteti dunajske univerze. Saj je bilo splošno znano, da juristom v prvem letu ni bilo treba zahajati k predavanjem. Na ta način je prišel na Dunaj, kjer so ga kajpa galerije in razstave videle veliko večkrat kakor suhoparne predavalnice na univerzi.

Drugo leto se je pa odločil, da se posveti popolnoma svojemu od usode določenemu poklicu. In pustil je — sicer s težkim srcem — stipendijo in se začel vzdrževati s skromnimi honorarji za razne risbe. Vpisal se je na oddelku za profesor-ske kandidate, priklapljenemu Umetno-obrtnemu muzeju, in je drugoval članom «Vesne». Najvažnejši trenutek tedanjega časa je bil pač njegov prvi sestanek z Ivanom Cankarjem.

Stvar je pa bila takale: Cankar je spisal novo delo, «Gospa Judit». Izvedel je, da se družimo v «Vesni» mladi slikarji, in je izkušal z nami stopiti v dotiko zaradi opreme te nove knjige. K določenemu sestanku sva prišla Smrekar in pisec teh vrstic v kavarno «Karlsplatz». Zaradi globokega spoštovanja, ki sva ga bila prinčesla s seboj še izza gimnazijskih klopi, sva ga pričakovala z naj-večjim zanimanjem, a tudi z respektom, in ne rečem, da ne tudi z bojznijo, da bi ne našel v naju tega, kar je iskal. Toliko bolj naju je očaral njegov kolegijalni in živahni nastop. Pripovedoval nama je na kratko o potrebi umetniške opreme knjig in v zvezi s tem o svojem novem rokopisu «Gospa Judit». Na njegov nasvet smo sklenili, da pritegnemo k sodelovanju vse člane društva «Vesna». Dogovorjen je bil dan sestanka.

V društveni sobi smo ga pričakovali. Prišel je točno o napovedanem času in je začel zbranim članom «Vesne» pripovedovati vsebino svoje knjige. «Vesna» je razpisala konkurenco med svojimi člani, a Cankarju je bila prepuščena izbira najprimernejšega osnutka. Odločil se je za Smrekarjevo risbo.

Odtlej je začel sodelovati Smrekar pri raznih Cankarjevih spisih. Našli sta se dve sorodni duši...

Nihče ni bil sposobnejši, da preoblikuje Cankarjevo žgočo satiro z ilustracijo, kakor Smrekar. Občevanje s Cankarjem je postajalo vedno intimnejše in je imelo na mladega slikarja največji vpliv. Bohemskemu življenju takratne dobe je nasprotoval način šolanja na zavodu, ki ga je posejal Smrekar sicer pod vodstvom priznanega umetnika-pedagoga pl. Kennerja (ki še danes deluje na umetniški obrtni šoli na Dunaju), a je zahtevalo celodnevno intenzivno udejstvovanje pri risanju akta itd. Poleg tega je bilo to šolanje združeno še z velikimi stroški za razne potrebščine. Smrekar pa je moral precejšnji del svojega časa uporabljati za delo, ki mu je omogočalo življenje sploh, tako da mu je bilo redno zahajanje v šolo vedno težje. Ni torej čudno, da se je odločil zapustiti ta zavod in sploh Dunaj. Leto dni pozneje ga vidimo s prijateljem Gasparijem v Monakovem, a po enoletnem bivanju v takratnem umetniškem središču se je stalno naselil v Kranju, oziroma v Ljubljani, kjer je preživel razen del vojnega časa vso dobo do danes.

Med tem časom je neprestano delal, dokler ni omagal vsled hude živčne bolezni, iz katere se je izkopal z lastno energijo šele v zadnjem času.

Redki, zelo redki so bili kupovalci slik v času, ko je prišel Smrekar v Ljubljano. Še redkeje si je pa kdo omislil po formatu in zunanjem efektu skromnejšo risbo,

BOŠ OČE GA JE VSTVARIL
BOŠ SIN GA JE SADILO
SVET DUH GA JE POZEGNAL
OH JAZ GA BOIM PA SPIL!

čepprav so se gibale njih cene v primeri s cenami okvirnih slik v razmerju 1 : 10. Le čisto manualno delo si je mogel risar zaračunati, če ni hotel, da so se kopičili proizvodi njegovega duha v domači omari. Z druge strani se je pokazovala vse večja potreba po ilustracijah. Pojavljali so se humoristični listi, izhajale so ilustrirane knjige. Vse to je pa dajalo zaslužka tiskarjem in kvečjemu založnikom. Honorarji za umetnike so pa bili vedno tako skromni, da so se morali umetniki naravnost boriti za vsakdanji kruh. Razume se, da so bile prav te razmere največja ovira pravemu in zdravemu razvoju naše črno bele umetnosti. Dasi lahko o Smrekarju rečemo, da ni bil nikdar človek, ki bi se mu smeli očitati kompromisi v kvar njegovi umetnosti, vendar smemo trditi, da je narisal marsikatero delo, ker je poznal želje even-tualnih kupcev, in da se zato ni utegnil razvijati popolnoma po svoji volji.

Smrekarja pozna gotovo sleherni Slovenec — a njegova popularnost sega, kakor sem se imel priliko že večkrat prepričati, daleč po naši kraljevini, a vse ga pozna samo kot humorista in satirika. Res je, vihtel je šibo svoje duhovite satire premnogokrat preko glav vseh naših stanov, pa tudi dobrohotnega humorja ne pogrešamo v njegovih številnih risbah. In vendar: kdor pozna Smrekarja samo s te strani, ga ne pozna ali vsaj ne pozna vsega. V njem živi še drug človek, umetnik

z globokim gledanjem prirodne lepote, epik in morda celo romantik, ki mu v samotnih urah uhajajo misli najrajši v mistični svet bajke in pravljice. Ta Smrekar je manj znan, kajti ta stran njegovega dela se je mogla razvijati, kadar ga ni drezal urednik »Ježa«, »Ose« ali »Kurenta«, torej v času, ko je bil umetnik sam s seboj. A tega časa Smrekar pač ni našel mnogo!

Risarja, ki je s tako lahkoto obvladal vse forme in poze človeškega telesa, ni mogla trajno zadovoljiti samo risba. V času, ko so bili grafični poizkusi pri nas še bele vrane, je začel prenašati svoje risbe na bakrene, cinkove in lesene plošče in se polagoma izuril brez šol

Reklamne risbe za drogerijo Gregorič.

skega pouka v vseh grafičnih tehnikah, posebno pa v lesorezu tako daleč, da zavzema danes tudi kot grafik eno najvidnejših mest med našimi oblikujočimi umetniki.

Koliko lepih listov, v katerih se najbolj zrcali njegova inspiracija polna fantastičnosti, ki nas tu spominja na Goyo, tam zopet na njegovega antipoda Klingerja, ki kaže tu Smrekarja romantika, ustvarjajočega risane balade, tam zopet sanjavega lirika, ki vam nariše kraljično, obdano od pravljicenega cvetja, je Smrekar že izdelal! A prav pri teh listih je moral izkusiti, kakšna pastorka je pri nas grafika in kakšna mačeha je občinstvo napram njej. Po enega do dva lista je spravil v najboljšem slučaju v denar in s tem kril komaj izdatke za drage plošče,

ki jih je moral po večkrat na novo zbrusiti, če je hotel imeti mesta za novo delo.

V zmoti so tudi tisti, ki poznajo Smrekarja samo kot improvizatorja. Zares nedosežen je bil vedno v sposobnosti, narisati iz glave najbolj komplicirane gruče ljudi, napraviti po spominu popolnoma podobno karikaturu človeka, ki ga je komaj enkrat videl. A kdor misli, da se pri tem ni naslanjal na resen študij narave, ga slabo pozna. Smrekarja moramo sicer označiti v glavnem kot samouka, vendar bi bilo pogrešno misliti, da se ni učil. Tista šola, ki si jo je izbral sam, je bila morda več vredna od marsikateri akademije (glej danes priobčene reprodukcije njegovih študij v »Domačem Prijatelju«).

In Smrekar kot človek? Odkrit značaj, človek brez predsodkov, original, če hočete, toda s svojo duhovitostjo in s svojim znanjem iskan tovariš — čeprav morda ne v salonih. Kdor ga pozna, mu odpusti marsikatero krepko besedo, ki se mu poda tako kakor njegove risbe. Nič pa ne more označiti njegove prave notranjosti bolj, kakor naravnost idealno razmerje, v katerem je živel s svojo materjo do njene smrti.

Njegovih del ne bom našteval. To bi bilo spričo njih izredno velikega števila tudi nemogoče. Vendar pa naj opozorim na nekatera izmed njih, ki se mi zde za Smrekarja posebno značilna. Med temi naj omenim zlasti ilustracije k srbskim narodnim pesmim, ki jih je napravil že pred vojno za Srpsko akademijo znanosti in umetnosti, njegove nedosežne risbe k Literarni Pratici, ki je žal že po prvem letu prenehala, pozabiti pa ne smem tudi njegovih dekorativnih risb, ki jih je napravil za različne častne diplome. Med temi je zlasti srbska diploma list neobičajne duhovitosti in risarskega znanja.

Če sem opisal Smrekarja samo kot ilustratorja in grafika, nisem tega storil morda zato, da bi podcenjeval njegovo delo s čopičem. Marsikaj lepega je ustvaril tudi na tem polju z oljem in akvarelom. A ideal bi mu bil — to dobro vem in razumem — slikanje velikih fresk na stenah. Tu bi bilo zanj polje velikega razmaha, pa mu zato želim, da se mu posreči dobiti tudi takih naročil. Smrekar je tudi dober portretist, ki zna poiskati v obrazu vselej tisto, kar je najbolj značilno. Kako bi mogel drugače v karikaturah tako dobro pogoditi podobnost?

Preskočil sem v tem članku marsikaj, kar je grenilo Smrekarju življenje, ker to ni bilo vse v neposrednem stiku z njegovo umetnostjo. Vendar pa bodi omenjeno, da je bila njegova dolgotrajna bolezen kolikor toliko posledica njegovega prenapornega življenja, posebno za časa vojne, v katerem mu je njegova jugoslovenska orientacija hudo škodovala.

Smrekar je privozil svojo barko danes v mirnejši pristan. Še buta včasih viharček ob nje jadra. A zdi se, da je glavna borba končana. Zgradil si je skromen atelje ob periferiji našega mesta. Naj bi mu bilo dano, da v njem izvrši v mirnejši moški dobi tista dela, ki bodo šele zanamcem podala verno sliko o tem, kaj je hotel in kaj je dosegel Hinko Smrekar.

**Pokažite naši reviji
znancem in prijateljem!**

Zdravje in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista dehtita žarita svežosti, okusna, oskrbovana. Veselo zdravje se smeje z lestečimi zobmi. Dnevna gojitev s »Kalodontom« je najsigurnejša pot, da obvarujete lepoto in zdravje Vaših zob.

Sarg'ov

KALODONT

Nekaj o grafologiji

(Nadaljevanje.)

Nastopajoče živčne bolezni (neurastenija, histerija, megalomanija in druge duševne bolezni) se dajo ugotoviti iz pisave.

Kakor znano, ima grafologija tudi v kriminalistiki važen pomen. Mlajšim ljudem bi svetovali, da si dajo pred vstopom v zakon presoditi značaj, od česar je velikokrat odvisna poznejša harmonija — ki je pogoj za srečen zakon.

Odgovor na pisavo, poslano pod šifro «Trbovlje»:

Vi ste človek precej živahnega temperamenta, za svojo mladost dovolj energičen in odločen. V važnejših življenjskih momentih se dokaj dobro obvladujete. V ljudi nimate preveč zaupanja. Na svoj «jaz» polagate dosti važnosti. Če katera Vaših simpatij misli, da ste idealist, se jako moti, ker Vam je materialistična stran bolj razvita. V občevarju z drugim spolom ste previden, rafiniran in diskreten. Sicer ste dober, hiter in razumen duševni delavec. Vaša narava je seksualno strastna, ako želite o tem kaj več izvedeti, se obrnite na moj naslov, ki ga dobite v upravi, na kar dobite brezplačen obširnejši odgovor, ker o tem ne kaže tu razpravljati.

«Življenje»: Strastne (s tem še ni rečeno, da ravno v seksualnem pomenu), preproste narave, mirnega duha, živahnega temperamenta z nekaj energije. Sprejemljiva za vsakovrstne nove vtise, sicer malo svojeglavna. Drugače pesimistična, počuti se večkrat žalostno in nesrečno. Njene nade so jo prevarile. Okus za lepoto ji je dobro razvit. Nežna in rahločutna. Misli hitro, ljubi red in točnost.

«Radovednost». Deklica dobrega srca, ki kaže veliko energije in ima precej urnosti in gibčnosti. Stvari hitro razume in jih na podlagi drugih idej spretno nadaljuje. Malo je trmasta, sicer ljubi red. Je sicer odkrito srčna, ali v kljub temu nekaj v sebi skriva ali vsaj o nečem previdno molči. Varčna je dovolj, okus za lepoto je prav dobro razvit.

«Starost 35 let». Občutljive, nežne, entuzijastične, bolešno razdražljive narave brez energije. Iz duševne depresije preidete hitro v ravnotežje. Ker Vam življenska pot ni bila ravno posuta s cveticami, ste iz izkušnje postali nezaupljivi in lokavi. Ljubite red in točnost tudi do najmanjše pedanterije. Skoro vsem življenjskim nasladam ste dober prijatelj. Sicer kažete neko odločnost, toda svojo voljo slabo krotite. Kljub raztresenosti, ki je le vzrok Vaših razdraženih živcev, ste hiter mislec, umosloven človek z zbranimi, razvrščenimi idejami.

«Zeleni gaj 446». Pisec je ponosen, samoljuben, gospodljiv. Narava je flegmatično-hladna, apatična in neobčutljiva. Kakor njegova šiljasta pisava bode človeka v oči, tako je tudi njegova notranjost napram ljudem šiljasta, to se pravi, da mu je dobrosrčnost tuja. Tudi

ima precej svojeglave odločnosti, ki prehaja v osornost. Potrudi naj se, da popravi te napake! Okus mu je dobro razvit.

*

Opomba uredništva: Če želi kateri od cenjenih naročnikov, da mu iz pisave uganemo značaj, naj pošlje 10 do 20 vrstic s črnilom pisanega rokopisa na nečrtanem papirju, naznači spol in starost in priloži 20.— Din za stroške, na kar dobi v naslednji številki odgovor. Če kdo želi, dobi odgovor lahko tudi prej (naslov se izve v upravi).

Bolni živci.

Kolikor je dni v letu, mimo toliko postaj muk mora iti nervozen človek, ker slabi, izčrpani živci grene življenje in prizadevajo veliko gorja. Trganje in zbadanje, omotica, bojazljivost, bolečine v glavi na eni ali pa na obeh straneh, šumenje v ušesih, migljanje pred očmi, motnje v prebavi, slabo spanje, potenje, trganje v mišicah, nesposobnost za delo in različni drugi pojavi so po navadi posledica slabih, razrvanih, bolnih živcev.

Kako bi se odkrižali te nadloge?

Moja ravnokar izdana knjiga razpravlja o preparatu, ki je prava dobrota za človeštvo. Pomaga na naravnost čudežen način, da prično telesni organi zopet delovati, krepi hrbtenico in mozeg, pa tudi mišice in ude ter daje moč in voljo za življenje.

V borbi za zdrave živce

ustvarja to sredstvo naravnost čudesa, odvajja redilne snovi do najkrajnejših mest krvnega tvorjenja, poživlja in krepi človeka in ga ohranjuje mladega in živahnega. Prepričajte se sami, pa boste videli, da vam ne obetam nič neresničnega, ker bom ta dva tedna, ki sledita, poslal vsakomur, kdor mi bo pisal, čisto zastoj in franko majhno škatico za poizkušnjo in pa knjigo nekega zdravnika z vsestransko in dolgo prakso, ki se je moral tudi sam boriti s temi bolečinami.

Pošljite mi svoj natančen naslov, pa vam takoj brezplačno pošljem, kar sem obljubil.

Ernest Pasternack, Berlin, S. O.

Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. 465.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani, Miklošičeva cesta 13,

sprejema hranilne vloge in jih dobro obrestuje.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji.

Žena na mesecu

Najnovejši film Fritza Langa za Ufo. Po ideji pisateljice Teje pl. Harbouove. V glavnih vlogah Gerda Mauryusova in Willy Fritsch.

Odkar je človek prvič dvignil svoj pogled proti zvezdam na nebu, je začutil v svoji duši nemir in neodoljivo hrepenenje, da preleti meje zemeljske oble, odkrije nova svetovja, spozna življenje vsemira ter prisluškuje melodiji in taktu tistih zakonov, prastarih, večnih, ki po njih poteka to življenje že od prvega dne...

Meje?

Ali je človeški duh danes še prisiljen govoriti o mejah? Ali se niso že uresničile sanje toliko stoletij, tisoletij? Sanje, ki so šle od roda do roda, sanje, ki so se nekega dne vendarle uresničile, izpolnile in postale nepobitno dejstvo?

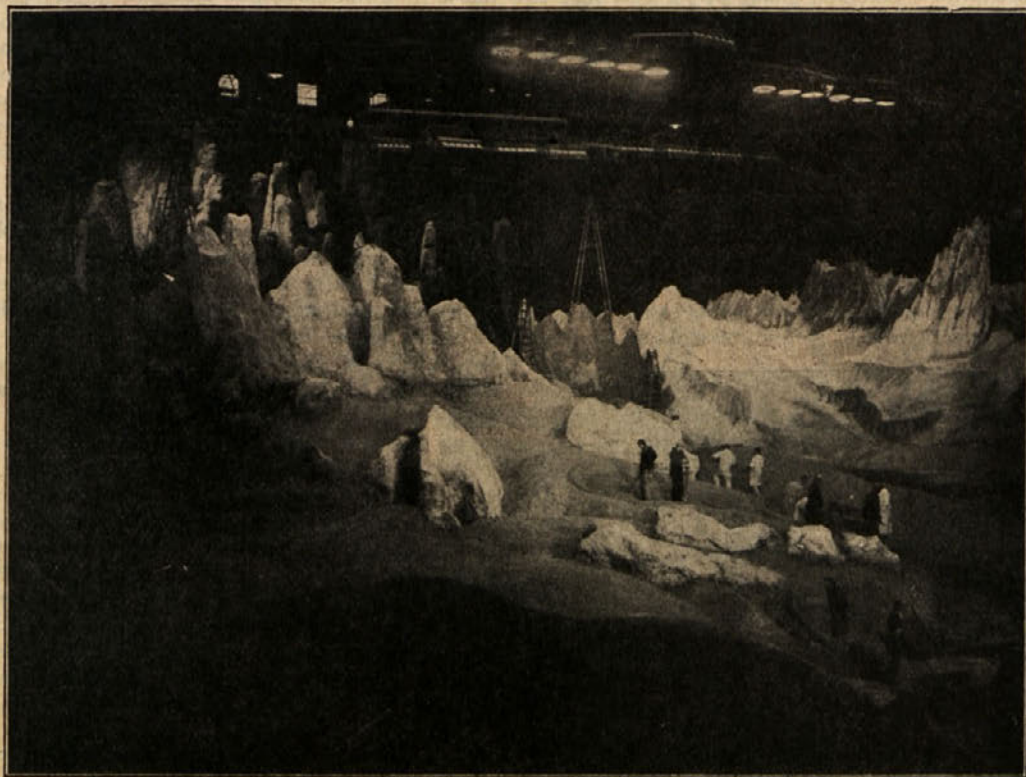
nenavadno mirnostjo izpostavlja svoje življenje največji nevarnosti, kadar hoče doseči svoj cilj.

Štirje možje in ena žena z majhnim otrokom se peljejo na mesec...

In ta peščica ljudi je prinesla tudi semkaj v te ledene pustinje, k tem divjim in strašnim brezdnom blagoslov in prekletstvo svojega zemeljskega bitja: ljubezen in sovraštvo.

Kajti:

popolnoma isto je, če človek na zemlji dviga svoj pogled proti mesecu ali če si z meseca želi nazaj na zemljo — velika melodija človeštva ostane ista: večna pesem življenja in smrti, pesem moža in žene, pesem ljubezni, pesem zvestobe...

Cilj je dosežen!

Človeku se je izpolnila želja po letanju.

Koliko časa bo še trajalo, da bo mogel človek leteti okoli zemeljske oble, ne da bi potreboval le malo posredstva? To je vendar le neznatno vprašanje tehnike! In že si išče človeško oko novih ciljev! Preko zemeljskih meja, v tajinstveni svet našega ozvezdja, tja daleč v vsemirje ga vleče njegov vedno hrepeneči duh.

Mesec.

Že docela znan, in vendar kakor s sedmero pečati zapечатeno pismo. Na videz tako blizu, prijazen, a vendar strašnejši ko najbolj žareča pustinja na zemlji, opasnejši ko moreče ledene puščave Tibeta. Toda, ali se je kdaj duh človeka pionirja ustrašil pretečih nevarnosti? Ali se je njegov genij ustavil na poti do cilja, ker se je zbal smrti? Ne! Nikakor ne! Današnji človek se smrti ne boji več, popolnoma se je privadil nje bližine, z lahkoto in

To grandiozno filmsko delo Fritza Langa se v Berlinu ravnokar nagiba dovrstitvi. Ker bo naše čitatelje gotovo zanimalo pogledati v delavnico znamenitega režiserja, čigar vefilme «Metropolis», «Špijoni» itd. je občudoval ves svet, evo nekaj prizorov:

Izprehod na luno.

Kako je Fritz Lang zgradil luno v Neubabelsbergu.

Na dolgi pleteni lestvi stoji lepa ženska s plavimi lasmi. Lestva se lahno pozibava, klini se srebro in kakor iz daljave se sliši človeški glas: Hans, Ha-ans! Klic postaja vse močnejši, telo drhti od razburjenja, mirno lice dreveni in se gubanči, in že skoraj kriči: Hans, Ha-ans! Kakor bi trenil ugasne što in sto svetilk, na visokem stolpu se zabava nekaj ljudi, ki se začno oprezno spuščati po lestvi, potem pa krenejo po globokem pesku. Opresno se vzpenjajo vse do vrha griča, ki strmo pada in za katerim se vidi ogródje iz desak, kovčegi, ljudje, kladivea, star naslanjač, stojalo, priprava za čaj.

In še bolj zadaj se odpira brezkončna panorama gorskih grebenov, brd in dolin, tu pokritih s tenkim snegom, tam pustih in polnih rdečkastih pečin, krhkih in močnih, vse pa se izgublja v brezkončnost, v ravnino. Kakor da se ga ni nikdar doteknila človeška noga, počiva rumeni pesek, na katerem je samo veter napravil lahne ornamente. Čudna puščava, ki se ti zdi brez konca in kraja.

To ni kraj s te zemlje, po katerem nam polzi oko, ampak svet fantazije, neugoden, pa vendar veren, takšen, kakršnega gledajo učenjaki: to je del meseca, zgrajen za Fritz Langa film Ufe «Žena na mesecu».

Dva tisoč kvadratnih metrov lesa tvori ogrodje za bregove in brda tega meseca. Štirideset vagonov morskega peska, nalašč zato praznega, da dobi potreben sij, nadomešča hribe in doline drugega sveta. In iz tega svetlikajočega se peska molí 12 metrov dolga granata, črnobela, velikanski naboj z majhnimi okenci in vrati, ki se neprodušno zapirajo: vsemirska ladja, ki je po ideji pisca scenarija z raketami gnana priplula na mesec.

Čisto poseben svet. Ni zgrajen po prosti volji, ampak so pri gradnji pomagali učenjaki, ki se že dolgo ukvarjajo s proučevanjem meseca.

V različnih ateljejih se snemajo posamezni prizori, slike z meseca. Velikanska lunina dolina, ki v njej prišane vsemirska ladja, je samo neznaten izrezek iz celotne slike, katere brezkončne daljave, perspektivno skrajšane, snema poseben operater. Na veliki eliptični pripravi so zgradili umetniki po fotografijah iz mavca vse višine in vdolbine, vse ravnine in vrhove. V neposredni bližini stoji operater. Obločnice zagore, on začne obračati ročico, a priprava z modeli se obrača okoli svoje osi, počasi, potem pa vse hitreje in hitreje, tako da se na film-

skem traku v sekundi fotografirajo vsi modeli. Ako človek pozneje gleda film, se mu zdi, kakor da z ne- verjetno hitrostjo leti mimo novih krajev, kakor da neprestano gleda nove zemlje, nove svetove.

To so triki, ki služijo za izpopolnjevanje, za pojačanje pravega sveta, vse to je trik, kar je zgrajeno v velikanskih ateljejih v Neubabelsbergu. Dimenzije so tako velike, da bi se stotine ljudi mogle v njih izgubiti brez sledu, in so tako oddaljene, da človeški glas ni tako močan, da bi mogel dajati ukaze iz enega kraja v drugega. V tem kraju se ne izgublja samo glas te ženske, ampak se gube tudi sledovi, se gube sledovi ljudi, kakor tudi oni sami, ker to je kraj tragičnega. Sledovi se gube, ker se morajo zbrisati po vsakem koraku, po vsakem poizkusu, po vsakem poizkusnem prizoru. Po vsakem posnetem metru je treba pesek zopet zravnati, je treba zbrisati vsako stopinjo in vsako sled, ki bi kvarila končno sliko tega prizora. Ta tla morajo biti takšna, kakor da nanja ni še nikdar stopila človeška noga. S posebnimi pravami glade nalahno pesek, s siti ga skrbno presevajajo, s škropilnicami pa mu dajejo končno obliko. Potem se lahko snemanje vnovič prične. Obločnice zopet zažare. Najmanj pet tisoč svetilk sveti, s stropa padajo svetlobni žarki, kakor da se poigravajo, s stranskih galerij se glase aparati, ki jih dirigira operater: «Počasi na levo! — Bolj na desno! — Bolj na levo! — Stoj.»

Dolgo, dolgo je treba, preden dobi prizor pravo svetlobo, dokler ljudje in predmeti ne mečejo nobene sence, dokler se ne uleže prah in dokler kamera ne ujame čiste slike. Tedaj dobe igralci zadnja navodila, scenarij se še zadnjikrat prelista, obleka še enkrat pregleda. Vsak na svoje mesto! Režiser stoji tik operaterja: «Snemam, govori tiho, in človek sliši šum filmskega traku, ki drsi iz kasete v kaseto. Zasliši se glasen vik: «Zdaj.» Prikaže se plavalasa ženska (Gerda Mauryusova), se vzpenja po bregu navzgor, zagleda za vsemirsko ladjo nenadoma neprijatelj (Fritz Rasp), teče do lestve in začne plezati po njej. Optiči — prizor je bil zastoj sneman.

«Stoj!» Svetiljke ugase, pesek vnovič zravnajo, Fritz Lang pa vzdihne: «Slabo.» To je stara pesem, ki o njej malo vedo ljudje, ki kesneje gledajo film. Malokdo ve o borbi proti indispoziji trenutka in kapricam objektiva: tukaj je bila zdaj kriva lestva, ponavadi pa je obločnica, ki nenadoma odpove, kamen, ki se obenj kdo spotakne, misel, ki preleti možgane, ki pa je pogrešna, ker pokvari prizor. Izgubljen čas, izgubljen denar, izgubljeni živci. Prizor se mora še enkrat snemati.

To zopetno snemanje uspe ali pa ne uspe. «Morda bi bilo bolje takol!» «Poizkusimo enkrat na drug način.» Tisoče mogočnosti je in skoraj toliko poizkusov; vedno je to isti prizor, ista slika, isti trenutek, ista gesta, — najboljše se vzame in uporabi. Drugo je odmetek, nič vreden odmetek.

Pa vendar po sto delovnih dneh, morda pred drugo stotino, nihče ne izgubi poguma. Ljudje vedo, da mora biti, zato delajo s tako herojsko delavnostjo na celoti, in če je katerikrat res pretežko, osladi ta ali oni situacijo z dobrim humorjem. «Koliko potrebuješ, da nameriš kamero?» vpraša Fritz Lang operaterja Kanturka. «Pet minut», prihaja glas iz megafona, a neki človeški glas zatuli: «Lažeš!» On je res laga! Potreboval je najmanj — 15 minut.

Naročajte knjigo Mihe Maleša: Rdeče lučke ali Risbe o ljubezni, ki je edina te vrste na našem književnem trgu. Stane elegantno vezana 40 Din. Naroča se lahko naravnost pri avtorju: Ljubljana, Stan in dom, vila Dana, telefon št. 2841.

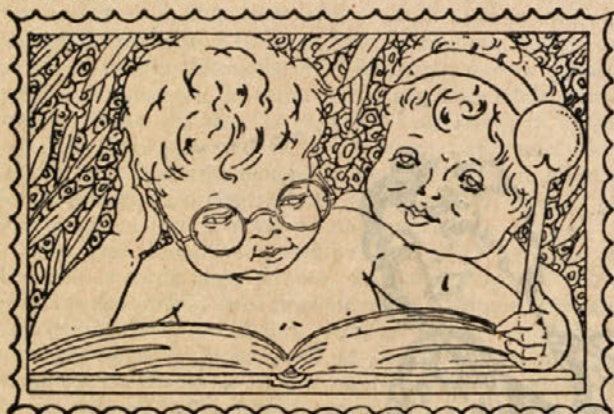

Ž a r k o p o l e t j e

boste uživali le v lahkih platnenih ali svilenih oblekah, a brez težkih skrbi, kako boste prali svoje obleke. – Tkanina bo zadržala tudi po pranju svojo barvo in sijaj, ako vzamete za pranje SCHICHTOV

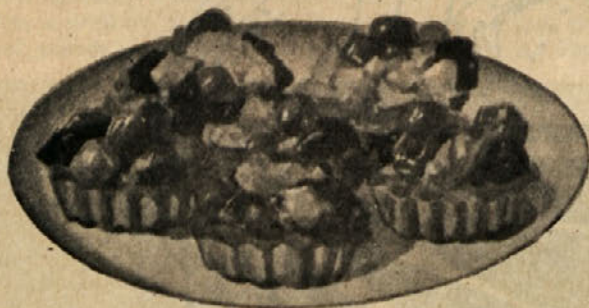
RADION ki varuje perilo.

PRAKTIČNI NASVETI

Sadne košarice.

10 dkg sirovega masla vmešamo z enim rumenjacom in 7 dkg sladkorja in dodamo 15 dkg pšenične moke, v katero smo bili vmešali 1 kavno žličko dr. Oetkerjevega pecilnega praška, malo nstrgane limonove lupine in 2 žlici mleka. Iz tega testa napečemo majhne skledice in jih, ko se ohladi, napolnimo takole:

Več vrst sadja zdušimo in mu dodamo sladkorja po svojem okusu. V $\frac{3}{4}$ litra tega sadja vmešamo, dokler je še toplo, 1 zavitek dr. Oetkerjeve jedilne želatine, pustimo, da se strdi, potem pa z njim napolnimo košarice. V zimskem času jih lahko napolnimo tudi z vložnim sadjem ali pa kar z jabolki.

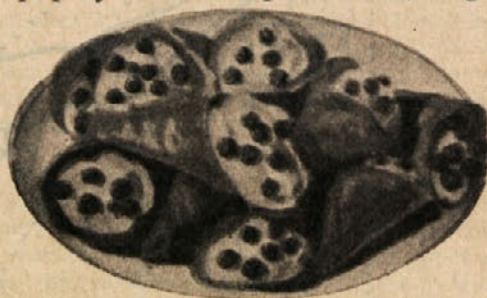
Črešnjev kolač.

6 dkg sirovega masla ali drugačne masti, 6 dkg sladkorja, 2 jajci, 20 dkg moke, ščepec soli, $\frac{1}{2}$ zavitka dr. Oetkerjevega pecilnega praška, $\frac{1}{2}$ kg črešenj.

Sirovo maslo ali pa mast vmešamo, da se speni, dodamo sladkor in rumenjaka in mešamo $\frac{1}{4}$ ure. Nato dodevamo izmenoma s pecilnim praškom vmešano moko, beljakovino in sol. To zmes denemo v dobro pomazan tortni obod ali kako drugo posodo, obložimo s črešnjami in počasi pečemo v pečici.

Penasti zvitki.

2 rumenjaka mešamo z 10 dkg sladkorja tako dolgo, da se spenita, dodamo sneg iz 2 beljakov in 10 dkg moke, v katero smo bili vmešali za noževno konico dr. Oetkerjevega pecilnega praška, 2 žlici mleka in $\frac{1}{2}$ zavitka dr. Oetkerjevega vanilina, in vse prav dobro vmešamo. To testo denemo potem v pekačo, ki jo poprej z maslom pomažemo, in ga raz-

ravnamo v majhne, tenke četverkotnike, jih svetlo zapečemo, nakar jih, dokler so še topli, zvijemo tako, da jih, ko se ohladi, lahko napolnimo s stepeno sladko smetano, v katero smo vmešali rdečih jagod, nekaj prav lepih, debelih pa potaknemo še po vrhu.

Ko minejo jagode, napolnimo te zvitke lahko s kremo ali pa samo s stepeno smetano.

Ribezov kolač.

14 dkg sirovega masla, 2 rumenjaka, 4 beljaki, 21 dkg moke, 1 žlica sladkorja, 20 dkg sladkorne moke, dr. Oetkerjev vanilinov sladkor, 2 žlici mleka.

Iz sirovega masla, rumenjakov, moke in sladkorja napravimo na deski testo, ga tenko zvaljamo in denemo v namazano pekačo. Ko je testo pečeno, ga pustimo, da se ohladi. Iz 4 beljakov stepemo trd sneg, v katerega vmešamo 20 dkg sladkorne moke in nekoliko vanilina, in ga enakomerno namažemo na pečeno testo, potresemo nagosto z lepim ribezom in postavimo v vročo pečico, kjer naj ostane toliko časa, da se sneg strdi. Nato ga zrežemo v štirioglate koščke. Namesto ribeza lahko vzamemo tudi jagode ali maline.

Sredstvo za barvanje rabljenih usnjenih predmetov. Doslej ni bilo nobenega pravega sredstva za prebarvanje obrabljenih usnjenih predmetov. Zdaj ga pa imamo, imenuje se «Vilbra». V vsakem gospodinjstvu se dobe rabljeni, vendar še dobro ohranjeni barvasti usnjeni predmeti (damski čevlji, mape za spise, kovčegi, usnjeni stoli i. dr.), ki jih nočemo več rabiti, ker so obledeli in dobili madeže. Take predmete pa kaj lahko zopet popravimo, in sicer s tem, da jih z «Vilbro» nanovo prebarvamo in imamo zopet veselje z njimi.

Počiščena tla

so želja vsake gospodinje.

Zato uporabljajte

SCHICHTOV OMINOL

Sporočamo Vam, da se je ustanovila letos

CANKARJEVA DRUŽBA

Izdala bo vsako leto po 4 knjige za članarino 20 Din. Letos dobe člani 4 krasne knjige, in sicer:

- 1.) Koledar Cankarjeve družbe s pestro, zanimivo vsebino in z mnogimi lepimi slikami.
- 2.) Angela Cerkvénika zanimivo socialno povest: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“.
- 3.) Jack London: „Mož z brazgotino“ v prevodu odličnega pesnika „Trbovelj“ in pisatelja Toneta Seliškarja.
- 4.) Znanstveno knjigo dr. Lončarja: „Kako je nastalo moderno delavsko vprašanje“ in Filipa Uratnika aktualno razpravo: „Izseljensko gibanje med Slovenci“.

Tudi oprema knjig bo odlična, umetniška.

Včlanite se v Cankarjevo družbo. Kupite na pošti ček za 25 par in pošljite 20 Din (čekovni račun «Cankarjeve družbe» ima štev. 13.703), ali pa pišite dopisnico, da Vam ga pošljemo.

Lepa in dobra knjiga je najzvestejši prijatelj!

Arterioskleroza (poapnenje žil) nastane vsled nabiranja strupov v krvi in slabega izločanja. Radi tega postane kri nečista, se prične slabo pretakati, ter postane gosta. Z uživanjem naravnega „Planinka“ zdravilnega čaja dobimo normalno izločevanje in pravilni obtok krvi. Zahtevajte v lekarnah samo pravi „Planinka“ zdravilni čaj, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v plombiranih paketih po Din 20— z napisom proizvajalca:

Lekarna MR. L. BAHOVEC, Ljubljana.

Gentleman v vlaku.

Albionec: «Ali vam je dim zopern, gospa?»

Dama: «Nikakor ne, gospod.»

Albionec: «All right! Drugače bi vam bilo nerodno, ker veste, jaz jako dosti kadim.»

Bistra glavica.

Oče: «Tonček, povej gospodu učitelju, da te jutri ne bo v šolo, ker si dobil dva bratca. Pošiljal te bom po raznih opravkih.»

Tonček: «Imenitno, atek. Ampak, če dovoliš, rajši porečem, da smo kupili samo enega bratca.»

Oče: «Čemu pa?»

Tonček: «Drugega prihranim za prihodnji teden.»

Danajšnji tipi in dovtipi.

Režek: «Jaz da bi bil preveč občutljiv! Niti malo ne. Vedite, da sem prvi, ki se smejem svojim ubogim zablodam...»

Šega: «Kako veselo morate živeti!»

*
Šest ura. V svoji beli posteljici je Marinka že odprla oči. Vendar znano ji je, da mama, ki spi v sosednji sobici, ne dovoljuje tako zgodaj vstajati. Ali Marinka bi rada skočila na tla in se oblekla, da bi se mogla igrati. Tedaj pa glasno zavpije v tišino zakonske spalnice s poudarkom dekletca, ki je malce razvajeno: «Slišiš, mama, ali se smem zbuditi?»

„Froté“ za kopalne plašče

priporoča *trrdka*

A. & E. Skabernè
LJUBLJANA

Ako želite zdravo in dobro
kavo, uporabljajte vedno

**KOLINSKO
CIKORIJO,**
izboren pridatek
za kavo!

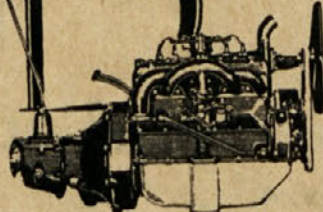
PERILO

je danes eden glavnih delov damske garderobe, radi tega je treba pred nakupom dobro premisliti, kje in kako se kupi. Najbolje storite, ako pišete še danes dopisno na trdiko Stermecki in zaštevate ilustrovan cenik, v katerem najdete res fino in moderno damsko perilo po sledečih zelo nizkih cenah: **srnjce** iz platna 23 Din, šifona 40, batista 65, hlačice iz platna 36 Din, šifona 50, batista 65, kombineže iz barvastega in belega batista 70, zelo fine 110 Din. Ogromna je tudi izbira nogavic, rokavic, žepnih robcev in raznih drugih modnih predmetov. Cenik s slikami čez več tisoč predmetov se pošlje zastonj.

Industrija perila in veletrgovina

R. STERMECKI, Celje št. 83, Slov.

FORD

**American
Motors Ltd.**
LJUBLJANA

Dunajska cesta 9

Telefon 24-77 Telegrami: Amot

Mali bralci!

Kdor si želi zanimivih povestic, naj kar hitro naroči lepo knjigo, ki stane samo Din 13.—, ki opisuje doživljanje

PRINCESKE ZVEZDANE.

120 mičnih risb.

67. risba:

Žabja krvnika sta vlekla čarovnico na morišče, toda njen sinko je stekel k Cvetki in zaprosil, prelivaje bridke solze: „Oh, daj, da ostane moja mamica živa. Tako rad jo imam! Priden bom, nikomur ne bom več nagajal.“

Ali pa knjigo o doživljanjih

KRALJA DEBELUHA IN SINKA DEBELINKA,

ki sta doživela res strahotne reči, a so se vse srečno iztekale. Tudi ta lepa knjiga stane samo Din 13.—.

82. risba:

In zdaj sta videla, zakaj je bila štoklja v takih strahih, zakaj iz vode se je prikazala ostudna glava z lokavimi, prežečimi očmi; sedela sta na krokodilu! — „Dober dan!“ je rekel krokodil. „Ali bo žena vesela, ko ji prinesem tak slasten priboljšek!“ In brzo je odplaval dalje. Joj, joj, kako sta trepetala malčka!

Knjige se naročajo in dobivajo

v oglasnem oddelku „JUTRA“, Ljubljana,

Prešernova ulica šte. 4.

Prešernova ulica šte. 4.